

Sygn. akt IV U 346/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 maja 2016r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 4 maja 2016r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania W. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 16 lutego 2016r. znak: (...)

o przeliczenie emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy W. M. prawo do przeliczenia kapitału początkowego i w konsekwencji od dnia 1 lutego 2016r. emerytury przy uwzględnieniu jako okresu składkowego okresu od dnia 13 listopada 1971r. do dnia 26 listopada 1971r.;

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

III. oddala odwołanie w pozostałej części.

Sygn. akt IV U 346/16

UZASADNIENIE

Ubezpieczony W. M. wniósł odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 16 lutego 2016r. znak (...). Ubezpieczony domagał się zaliczenia do stażu emerytalnego po pierwsze okresie od zakończenia służby wojskowej do powrotu do pracy, gdyż nie został on wykluczony w świadectwie pracy, i po drugie okresie przebywania na rencie z powodu choroby zawodowej.

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, powołując się na art. 6, 7, 114 i 116 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.; dalej: ustawa emerytalna) i wywodząc, że sporne okresy nie są okresami składkowymi i nieskładkowymi. Po uzyskaniu w toku procesu akt osobowych skarżącego organ rentowy nie sprzeciwiał się uwzględnieniu do stażu emerytalnego okresu od wynikającej z tych akt daty faktycznego podjęcia pracy po zakończeniu służby wojskowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. M., ur. dnia (...), od dnia 24 lutego 1980r. do dnia 31 marca 1998r. pobierał rentę inwalidzką, a następnie rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Od dnia 1 kwietnia 1998r. do osiągnięcia wieku emerytalnego wnioskodawca pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia.

Decyzją z dnia 5 stycznia 2016r. została skarżącemu przyznana emerytura z urzędu na podstawie art. 24a ust. 1 ustawy emerytalnej od dnia 28 grudnia 2015r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury została ustalona na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, tj. przy uwzględnieniu zwaloryzowanego kapitału początkowy oraz średniego dalsze trwania życia, a bez uwzględnienia zwaloryzowanych składek za okres od dnia 1 stycznia 1999r., gdyż skarżący nie legitymuje się okresami ubezpieczenia po 1998r. Kapitał początkowy został ustalony wnioskodawcy w decyzji z dnia 3 grudnia 2015r. W decyzji tej wskazano, że do wysokości kapitału nie został uwzględniony okres pobierania renty od dnia 24 lutego 1980r. do dnia 31 grudnia 1998r.

(bezsporne, ponadto decyzje w aktach ZUS)

W dniu 15 stycznia 2016r. skarżący wystąpił z wnioskiem o ponowne ustalenie kapitału początkowego, tj. zaliczenie do stażu pracy okresu od października 1971r. do lutego 1973r. w (...) W.. W związku z tym decyzją z dnia 21 stycznia 2016r. ponownie ustalono wnioskodawcy kapitał początkowy, a decyzją z dnia 25 stycznia 2016r. przeliczona została emerytura. W oparciu o wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej do stażu pracy został uwzględniony okres zatrudnienia w (...) W. od dnia 31 stycznia 1969r. do dnia 3 marca 1973r., w tym okres służby wojskowej od dnia 22 października 1969r. do dnia 14 października 1971r., jednak z wyłączeniem okresu od dnia 15 października 1971r. do dnia 26 listopada 1971r., tj. od dnia następnego po zakończeniu służby wojskowej do dnia poprzedzającego pierwszy wpis w legitymacji ubezpieczeniowej po powrocie do pracy.

(bezsporne, ponadto notatka wniosek, notatka kolegialna, legitymacja ubezpieczeniowa i decyzje w aktach ZUS)

W dniu 1 lutego 2016r. wnioskodawca ponownie wystąpił z wnioskiem o przeliczenie emerytury przez uwzględnienie okresu pobierania renty z tytułu choroby zawodowej oraz okresu po odbyciu zasadniczej służby wojskowej do podjęcia zatrudnienia. Do wniosku dołączono kopie świadectwa pracy w (...) W. i opinii służbowej z dnia 3 marca 1973r., wskazujące na okres zatrudnienia od dnia 31 stycznia 1969r. do dnia 3 marca 1973r. w ciągłości, oraz kopie dokumentów znajdujących się już w aktach ZUS, a dotyczących choroby zawodowej. Zaskarżoną decyzją odmówiono wnioskodawcy przeliczenia emerytury ze wskazaniem że wnioskodawca nie przedłożył żadnych nowych dowodów ani nie zostały ujawnione okoliczności, które miałyby wpływ na wysokość świadczenia.

W toku procesu pozyskano akta osobowe skarżącego ze spornego okresu zatrudnienia. Z karty obiegowej zmian w stosunku pracy i potwierdzenia zatrudnienia (k.37-40 akt osobowych) wynika, że ubezpieczony po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę w dniu 13 listopada 1971r.

(bezsporne, ponadto wniosek i zaskarżona decyzja w aktach ZUS, przywołane dokumenty z akt osobowych)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione w niewielkiej części, ostatecznie niekwestionowanej przez organ rentowy w świetle pozyskanej dokumentacji osobowej. Należy podkreślić, że stan faktyczny sprawy był bezsporny. Strony różniły się wyłącznie w zakresie oceny prawnej.

Z art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej wynika, że przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się okresy składkowe, o których mowa w art. 6, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5 i okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (tj. w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych). W przywołanych tu przepisach art. 6 i 7 ustawy emerytalnej nie wymienia się ani okresu pobierania renty inwalidzkiej w związku z chorobą zawodową, ani renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową jako okresu składkowego lub nieskładkowego, ani też okresu pomiędzy zakończeniem służby wojskowej a podjęciem zatrudnienia.

Co do okresu pobierania przez ubezpieczonego renty trzeba wskazać, że okresami składkowymi lub nieskładkowymi są tylko okresy pobierania renty chorobowej (art. 6. ust. 2 pkt 1 ppkt a i art. 7 pkt 2 ustawy emerytalnej), a więc świadczenia innego niż to, które przysługiwało skarżącemu, gdyż odpowiadającemu obecnemu świadczeniu

rehabilitacyjnemu. Wprawdzie z art. 10a ustawy emerytalnej wynika, że przy ustalaniu prawa do emerytury osoby, która utraciła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy z powodu odzyskania zdolności do pracy, uwzględnia się również okresy pobierania tej renty, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 i 10, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu, jednak wyraźnie zaznaczono, że dotyczy to tylko emerytur przyznawanych na podstawie art. 26b, 27 i 28 ustawy emerytalnej, a więc emerytury częściowej (przyznawanej osobie, która nie osiągnęła powszechnego wieku emerytalnego na wniosek tej osoby) albo emerytury przysługującej osobom urodzonym przed 1949r. Skarżący niewątpliwie nie należy do żadnej z tych dwóch grup, jako że nie odzyskał on zdolności do pracy, osiągnął powszechny wiek emerytalny i nie urodził się przed 1949r.

Co do okresów związanych ze służbą wojskową należy wyjaśnić, że wprawdzie ponowne podjęcie pracy u pracodawcy nastąpiło w ciągu 30 dni od zakończenia służby, co zgodnie z art. 106 ust. 1 i art. 108 ust. 1 i 3 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. z 1967r. nr 44 poz. 220) uzasadniało wliczenie okresu służby wojskowej do wszystkich uprawnień pracowniczych, jednak brak jest podstaw do zakwalifikowania do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy spornego okresu przerwy pomiędzy zakończeniem przez wnioskodawcę pełnienia czynnej służby wojskowej, a powrotem do pracy, czyli okresu od dnia 15 października 1971r. do dnia 12 listopada 1971r. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 5 października 2005r., III AUa 621/10). W tym miejscu należy przypomnieć, że okresy nieskładkowe zostały enumeratywnie wymienione w art. 7 ustawy emerytalnej, który jednak nie zawiera wariantu zaliczenia okresu przerwy pomiędzy zwolnieniem z czynnej służby wojskowej, a powrotem do pracodawcy. Okres takiej przerwy nie jest także wymieniony jako okres składkowy w art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, który wskazuje, że za okresy składkowe uważa się okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy równorzędne albo okresy zastępczych form tej służby. Ustawa o powszechnym obowiązku obrony sprecyzowała w sposób jednoznaczny, że okres zasadniczej służby wojskowej kończy się z chwilą opuszczenia koszar po przeniesieniu żołnierza do rezerwy. Zgodnie bowiem z art. 60 tej ustawy (w brzmieniu pierwotnym, które obowiązywało do końca 1972r.) zwolnienie z czynnej służby wojskowej następowało po upływie czasu trwania służby ustalonego w ustawie lub powołaniu. Zwolnienie przeprowadzali dowódcy jednostek wojskowych lub inne organy wojskowe. Żołnierza uważa się za zwolnionego z czynnej służby wojskowej z chwilą jego odejścia z miejsca pełnienia służby, po zwolnieniu z niej. Wspomniany przepis art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej stanowi, że jedynie okresy służby wojskowej są okresami składkowymi. Stąd do okresów składkowych na podstawie tego przepisu można zaliczyć okres zasadniczej służby wojskowej tylko do dnia opuszczenia jednostki wojskowej po otrzymaniu rozkazu zwolnienia ze służby, a nie sporny okres przerwy, podczas której wnioskodawca opuścił już teren jednostki wojskowej, a jeszcze nie zgłosił gotowości podjęcia zatrudnienia u pracodawcy. Za kolejny okres składkowy po dniu opuszczenia koszar można zatem uznać okres od ponownego podjęcia zatrudnienia, tj. od dnia 13 listopada 1971r. Jest to okres składkowy art. 6 ust. 2 pkt 1 ppkt a ustawy emerytalnej, a więc okres zatrudnienia, za który została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne.

W opisanych okolicznościach zaskarżoną decyzję zmieniono tylko w zakresie ostatecznie niekwestionowanym przez organ rentowy, tj. przez przyznanie wnioskodawcy prawa do przeliczenia kapitału początkowego i w konsekwencji emerytury z uwzględnieniem jako okresu składkowego okresu od dnia 13 listopada 1971r. do dnia 26 listopada 1971r. Podstawą procesową rozstrzygnięcia jest w tej części art. 477¹⁴§2 kpc. W pozostałym zakresie zaskarżona decyzja odpowiada prawu, w tym przywołanemu przez organ rentowy art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. Zgodnie z tym przepisem prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Poza dokumentami wykazującymi dodatkowy okres faktycznego zatrudnienia w dniach od 13 do 26 listopada 1971r. takich nowych dowodów nie przedłożono, wobec czego w pozostałej części odwołanie podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴§1 kpc (pkt I i III wyroku).

Ponadto na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, gdyż uwzględniony jako składkowy okres od 13 do 26 listopada 1971r. został wykazany dopiero na etapie procesu.